

Voorstedelijke doorsteekjes

Beschrijving en uitleg wandeling “Dag van de Trage Weg”, Halle, 2023. ^(v1)

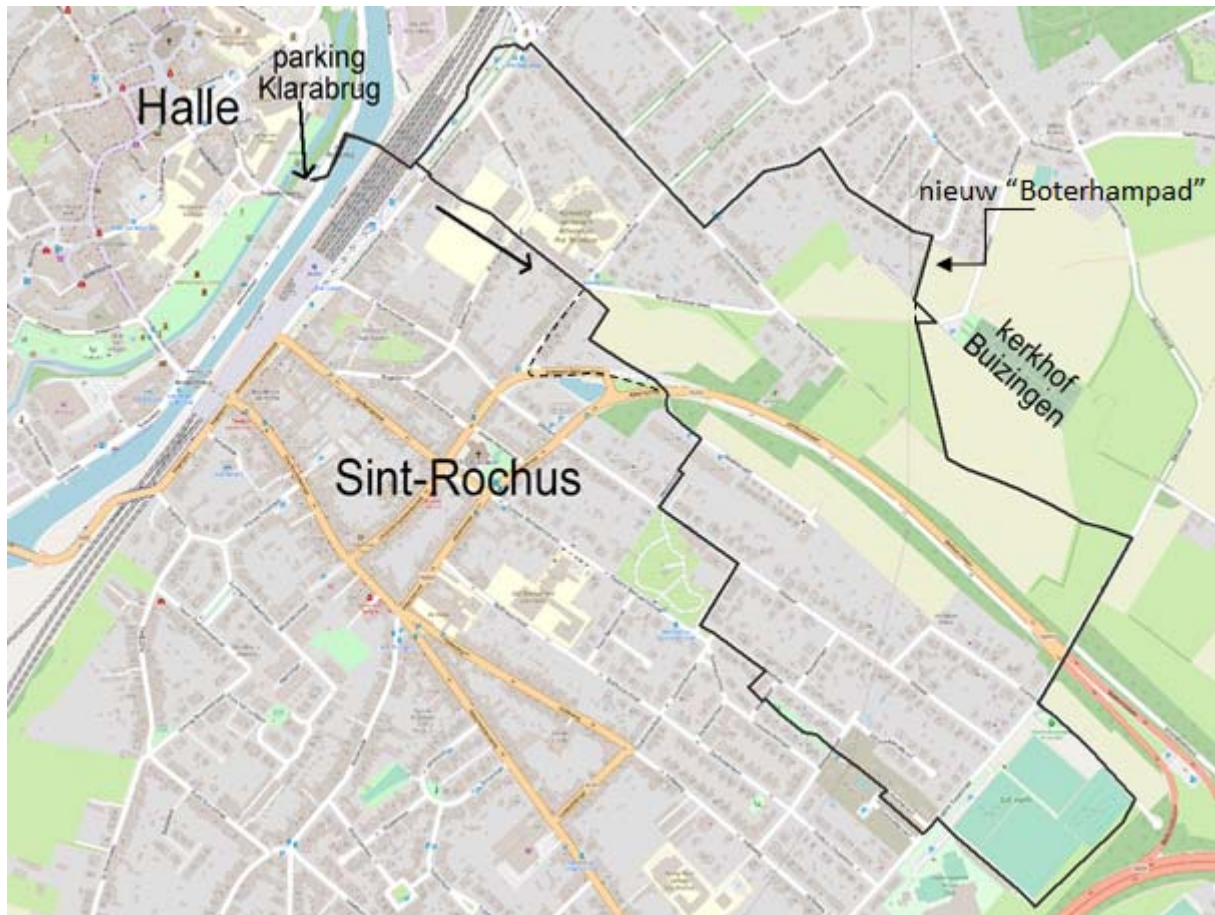
Organisatie: werkgroep Trage Wegen Zuidwest-Brabant (coördinator rik.houthuys@telenet.be), samen met Natuurpunt Halle en Stad Halle.

Auteur: Rik Houthuys, werkgroep Trage Wegen Zuidwest-Brabant.

Bronnen: eigen waarnemingen; diverse bronnen op het internet waaronder Wikipedia; modernisering van het kanaal in Halle: <https://www.kanaalnaarcharleroi.be/>; de naam Klarabrug: <https://www.persinfo.org/nl/nieuws/artikel/de-nieuwe-voetgangersbrug-heeft-nu-ook-een-naam/42775>; Sint-Annakapel: <https://editiepajot.com/regios/7/articles/22200>, <https://editiepajot.com/regios/7/articles/27043>, <https://editiepajot.com/regios/7/articles/26768>; over het kasteel Kalker: https://www.nieuwsblad.be/cnt/blide_02550146, <https://www.hln.be/halle/colruyt-verbouwt-kasteel-kalker~af6304c1c/>; de oude postkaarten zijn reclame op het internet, tenzij anders vermeld.

Deze wandeling werd door het publiek en met begeleiding en uitleg door een gids gedaan op de Dag van de Trage Weg in Halle, 15 oktober 2023. Lengte van de wandeling: 5 km.

Vertrekpunt: Halle, parking Klarabrug (Willamekaai).

Parcours van de wandeling in zwart, start aan de Willamekaai.

Ga de voet- en fietsbrug Klarabrug op en stop boven het kanaal.

Het kanaal naar Charleroi wordt in Halle en omliggende gemeenten vernieuwd door De Vlaamse Waterweg nv. De aanleiding voor de werken is het verbeteren van de toegankelijkheid van de waterweg voor binnenschepen en het intensiveren van de containervaart over water. Maar voor

Halle is dit niet de enige ambitie. Samen met het stadsbestuur wil men tevens de leefbaarheid en de mobiliteit rond het kanaal verbeteren, met onder meer nieuwe bruggen, aantrekkelijke wandel- en fietskades, natuurvriendelijke oevers, betere waterbeheersing en extra ruimte voor stadsontwikkeling langs de waterkant. De doortocht van Halle was voor de scheepvaart een flessenhals. Hieraan zal in de komende jaren worden verholpen door de bouw van een nieuwe sluis, een nieuwe duiker voor de Zenne onder het kanaal, het verdiepen van de bodem en het verlagen van het wateroppervlak met een kleine meter in het pand boven de sluis, en het verbreden van het kanaal van 22 naar 28 m. De bouw van de Zuidbrug (nu: Misiabrug) en de Klarabrug waren de eerste grote werken, die al een paar jaar voltooid zijn. De volgende stap is het slopen van de Bospoortbrug en de bouw van een nieuwe, beweegbare brug daar. Volgens de huidige planning zullen de werken op het terrein eind 2023 starten.

De sierlijke Sint-Annabrug werd afgewerkt en opengesteld in coronatijd in 2021. Ze kreeg toen de "vrouwelijke naam" Klarabrug (alsof Sint-Anna geen vrouw was). De actie "Meer vrouw op straat" werd gepusht door Sofie Lemaire en de VRT. We veronderstellen dat de nieuwe naam een verwijzing is naar de voormalige zeepziederij Klaar, die gevestigd was in het huis dat recht over het begin van de toegangshelling ligt. Het bedrijf werd opgericht in 1968, gaat terug op een ouder bestaand familiebedrijf, en ging failliet in 1998. Vele Hallenaren wensen dat de Klarabrug zou doorlopen over de Zenne (Leide) en zo recht in het centrum zou uitkomen. Het stadsbestuur heeft er bij het ontwerp van de brug voor gekozen hier niet in mee te gaan, maar de brug is wel zo gebouwd dat de realisatie van deze verlenging nog steeds mogelijk is. In sommige plannen is ook ter hoogte van het zwembad een voetbrug over het kanaal getekend, in het verlengde van de "Groene Dreef", de straat tussen het zwembad en het nieuwe parkeergebouw van de spoorwegen. Die zou toekomen in het nieuwe Zennepark nabij de Bres. Deze brug is niet voor meteen! Maar waar geen droom is, komt nooit een weg...

De voorloper van de Klarabrug rond (?)1900: dit was de "Waggelbrug".

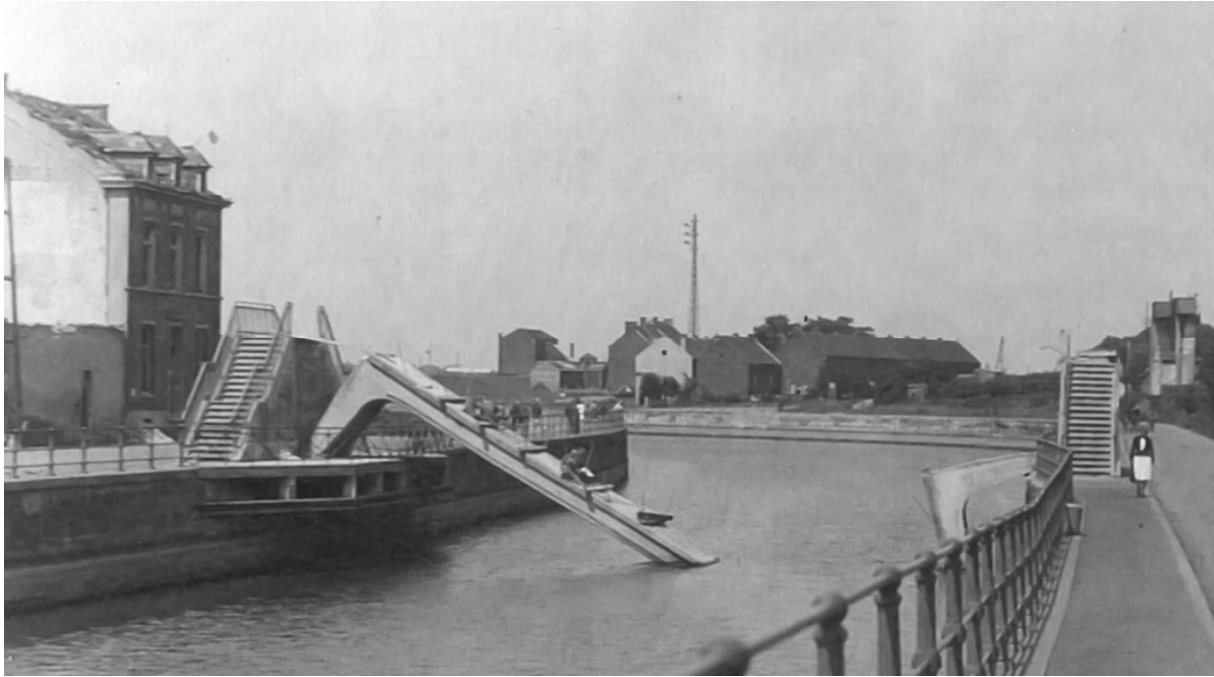

Nicola30775

www.delcampe.net

De voorloper van de Klarabrug rond (?)1920: dit was de "Waggelbrug". Foto: Archief Openbare Werken via Studio Teurlings.

De tweede "Waggelbrug" had een hele reeks trappen. De brug werd opgeblazen kort na het begin Tweede Wereldoorlog. Foto: collectie Georges Devos bij KGOKH.

Ga verder de Klarabrug over en over de sporen. Via de trap de Vandenpeereboomstraat oversteken en de Sint-Annastraat in. Rechtdoor de nieuwe doorsteek door het Technisch Atheneum nemen.

Hier lag vanouds een weg, nl. de kortste weg van Halle naar Alseberg. In 1841 werd het stuk op Halle ingetekend als buurtweg 61. In 1967 werd het stukje van deze voetweg tussen de Vandenpeereboomstraat en Broekborre afgeschaft; het lag niet op het tracé van de straat die men blijkbaar al in 1890 wilde aanleggen (verlengde van de Sint-Annastraat). Hoewel die er nooit gekomen is, liepen de mensen wellicht nog steeds gewoon tussen de Sint-Annastraat en Broekborre naar de Kluisstraat, via de "Sint-Annaweg". De stafkaart van 1969 toont nog deze voetweg in het verlengde van de Sint-Annastraat. Een luchtfoto van 1969 toont al de paviljoenen van de school KTA (nu Pro Technica). Het schoolterrein liep dwars over de voormalige voetweg heen. Er kwamen later hekkens aan de twee ingangen, en uiteindelijk gingen die op slot... Er bleef nood aan deze verbinding bestaan en de laatste jaren liepen heel wat mensen over het terrein van het toen leegstaande schooldeel. Bij de herbouw van de school in 2022-2023 werd rekening gehouden met het herstel van de oude weg. Dit is ook een compensatie voor het feit dat een deel van het vroegere schoolterrein verkaveld wordt en er privéwoningen zullen komen. Vandaag is het zover. De weg is opnieuw voor iedereen de kortste verbinding van dit deel van Sint-Rochus naar het centrum van Halle en het station. De openbare doorgang is geregeld als een "publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang", die werd opgelegd als voorwaarde in de vergunning uit 2022 voor de nieuwbouw van de school. De notariële akte die de openbare erfdienstbaarheid vastlegt, wordt op een eerstvolgende gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring.

Het Sint-Annakapelletje dateert mogelijk uit 1602. De kapel zou eigendom zijn geweest van een familie Degelaen en werd onderhouden door buurtbewoners van de Broekborre, de oudste wijk van Sint-Rochus. Andere bronnen vermelden 1866 als bouwjaar. De kapel stond aan de Sint-Annaweg aan de overkant van de straat Broekborre en werd in 1975 door de stad Halle herbouwd op deze plaats. Ter gelegenheid van 100 jaar Sint-Rochusparochie werd het kapelletje degelijk gerestaureerd. Het historische Sint-Annabeeld werd herschilderd door kunstschilder Pierre Michiels.

De Kluisstraat heet op een plan uit 1825 het Luyse straatje. Is Kluisstraat een eufemisme of heeft de kaartmaker de naam niet goed verstaan?

Steek Broekborre over en neem de Kluisstraat. Op het einde zien we aan de overkant van de Eizingenstraat een open veld met erachter de pendelparking op de Welkomstlaan.

Een voetwegverbinding van de pendelparking aan de Welkomstlaan naar het station is logischerwijs nodig. De bestemmingen in het gebied dat nu nog een veld is langs de Ghesquièreweg, waren vastgelegd in het BPA Nachtegaallaan uit 2002. Dit voorzag onder meer de mogelijkheid tot bouwen van woningen en nieuwe wegenis, waaronder een straat in het verlengde van de Kluisstraat naar de Welkomstlaan. Het mobiliteitsplan Sint-Rochus uit 2017 erkent ook de nood tot creatie van een trage verbinding tussen de pendelparking en de Kluisstraat. Sinds 2016 bepaalt het PRUP Afbakening Kleinstedelijk Gebied Halle, Cluster Binnenstad, deelplan Welkomstlaan de bestemming. Dit plan laat nogal wat mogelijkheden voor ontwikkeling, die verantwoord zullen moeten worden in een inrichtingsstudie. Bij opmaak ervan, die waarschijnlijk nu al achter de schermen in voorbereiding is, zal allicht de gewenste trage-wegverbinding worden opgenomen. Dit is toch een minimale vereiste voor het lokale trage netwerk.

Zolang er geen nieuwe voetweg naar de Welkomstlaan gerealiseerd is, gaan we rechtsaf via de Eizingenstraat en dan links meedraaien naar de pendelparking aan de Welkomstlaan. Steek de pendelparking over enigszins in de richting van de autostrade. Waar de parallelweg aan de rechtse zijde begint, is er een doorsteekje door het bos naar Abeelenveld. Die nieuwe straat dwars oversteken en de beklinkerde doorsteek volgen naar de Villalaan. Links naar de ingangspoort van het kasteelpark gaan.

Op nr. 96 ligt kasteel Broekborre. Het wordt ook het kasteel van Kalker genoemd, naar de familie die het op het einde van de 19^e eeuw liet bouwen in een park van tussen een en twee hectare. Deze familie runde op dat ogenblik het bedrijf Pharmacie Centrale Belge (PCB), waarvan de geklasseerde rotonde in het appartementencomplex "Sennehof" aan het station van Halle nog een stille getuige is. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd hier tijdelijk een school ingericht en mensen uit de buurt gingen er soms schuilen. Hier verbleef in 1952-1953 mgr. Théas, bisschop van Lourdes, om er te herstellen van een zware ziekte. Blijkbaar met succes. Mgr. Théas was nog jaren actief en lag mee aan de stichting van de vredesbeweging Pax Christi International. Het kasteel bleef een privé-woning. In de jaren 1960 werden er bouwpercelen van het park afgesplitst. Het OCMW van Halle liet bij het te koop komen in 2003 zijn oog vallen op het pand om er mogelijk een dienstencentrum in onder te brengen, maar liet dit plan later varen toen ze besliste het oud weeshuis aan de August Demaeghtlaan te renoveren. Voor 2016 verwierf de familie Colruyt het fraaie, maar vervallen pand. Het is rond 2016 riant gerestaureerd en huisvest nu de hoofdzetel van Korys nv, de investeringsmaatschappij van Colruyt Group. Een aanbouw werd gesloopt en vervangen door een moderne nieuwbouw. Het eigenlijke kasteel werd behouden maar wel gemoderniseerd als kantoorgebouw voor 20 à 30 personen. Bij de bouwaanvraag in 2015 engageerde de bouwheer zich het park op bepaalde momenten voor omwonenden open te stellen. Dit is ook effectief het geval: het park is open op werkdagen tussen 8u en 18u via de buitenste lus (het dichtst naar Sint-Rochuskerk toe). De prachtige laan door het park biedt meteen ook een korte verbinding voor schoolkinderen van Abeelenveld naar de school Zilverberk in de Bernaertsstraat.

Mertens

www.delcampe.net

Het kasteel Broekborre vóór de aanbouw langs de zuidwestzijde. Rond 1900(?).

Wandeling tijdens de werkuren: ga door de poort het park in en neem de laan rechts (zijde Sint-Rochuskerk). Je maakt een ruime bocht door het mooie park en kunt via een andere poort het park verlaten naar de Pastoor Bernaertsstraat. Ga links en dan schuin links rechtdoor de Merellaan in.

Wandeling buiten de kantooruren: volg de Villalaan omhoog; voorbij het kasteel en enkele huizen rechts de Lijsterlaan in. Op het einde links, Merellaan.

Na huis nr. 28 rechts het betontegelpad nemen tussen de tuinen. Het pad maakt een haakse bocht naar links. We komen op de Mezenlaan. Schuin links oversteken en via het speelpleintje naar omhoog.

De woonwijk heeft de mooie naam “**Vogelweelde**” omdat alle straten naar een vogelsoort genoemd zijn. De wijk dateert uit de jaren 1960 en is eigendom van de sociale huisvestingsmaatschappij Woonpunt Zennevallei. De hele wijk is dooraderd met **doorgangetjes** die een waar netwerk vormen. In wezen waren ze bedoeld om tuinieren aan te moedigen en om een uitweg naar de tuin te verschaffen. Ze vormden ook een geweldige speelomgeving en sociale ontmoetingsruimte. De laatste jaren waren de paden wat verwaarloosd. Wij deden in 2012 een oproep aan de toenmalige eigenaar, de huisvestingsmaatschappij, om deze paden te herwaarderen. Het heeft de nodige tijd geduurd, maar in 2022 werden alle doorsteekjes overgedragen aan de stad Halle, die ze sindsdien onderhoudt. De overdracht wordt binnenkort geformaliseerd via een notariële akte van gratis grondafstand.

We komen uit op de Wielewaallaan. Recht oversteken en de nieuwe verkaveling Steenbakkerserf in. Op het einde de Ysayestraat oversteken, iets naar links, ter hoogte van de hoek van het voetbalveld SK Halle Jeugd. We lopen langs dit voetbalveld rechtdoor richting E429 via de twee betonstroken van de nieuwe toegangsweg naar het lokaal van Kreato.

Het RUP Kruisveld werd goedgekeurd op 24/02/2015. Het maakte de bouw van Steenbakkerserf en de huizen er rond mogelijk. De naam van de straat verwijst naar de voormalige steenbakkerij Van Hoedenaghe, later ook houthandel, gelegen in de Villalaan tegenover de monding van de Kromstraat. In de omgeving van de steenbakkerij is op veel plaatsen de leemlaag ontgonnen voor baksteen. In de

omgeving waren nog andere steenbakkers actief. Rond 1960 was deze bedrijvigheid ten einde gekomen. Het RUP bevatte, mede op vraag van onze werkgroep, indicatieve aanduidingen voor verbindingen voor langzaam verkeer. De as midden in de door dit RUP mogelijk gemaakte straat Steenbakkerserf, verlengd via de weg met de twee betonnen stroken, is zo een verbinding opgelegd in het RUP en is dit jaar feitelijk gerealiseerd en klaar voor gebruik door voetgangers. De loop van de verbinding was ook geïnspireerd door het toenmalige geloof in de volledige ondertunneling van de A8 tussen Essenbeek en Sint-Rochus. Intussen blijkt dat daar geen geld voor is. Zolang de A8 bovengronds blijft, ontsluit een olifantenpaadje door de graslanden langs de A8 de nieuwe verbinding, enerzijds naar de Halleweg, en anderzijds naar het doodlopende einde van de Kromstraat.

Achter het omheinde voetbalveld links een smal paadje door het grasland nemen. We komen uit aan het doodlopende einde van de Kromstraat.

Nabij deze plaats splitst de Welkomstlaan van de A8/N203a. Volgens de laatste plannen zou hier de grote en enige verkeerswisselaar aan de oostzijde van Halle met de twee snelwegen komen. Bij de opbouw van de visie over deze grote verkeersinfrastructuur pleitte onze werkgroep voor het zoveel mogelijk in ingraving uitvoeren van dit knooppunt: zo wordt visuele en geluidshinder enigszins binnen de perken gehouden. Men zou ook rekening houden met het herstel van de trage verbindingen tussen Sint-Rochus, Essenbeek en Buizingen-Smeerhout over of doorheen dit knooppunt. De werken zijn nog niet voor morgen! Zelfs is de visie nog niet afgewerkt, en deze kan dus nog altijd veranderen...

Die volgen we links, terug tot de Ysayestraat. Daar rechts en de brede Welkomstlaan via het zebrapad oversteken. Rechtdoor de Bleukenstraat in. Na een goeie 100 m de eerste voetweg links nemen (buurtweg 61). Na ongeveer 200 m splitst de voetweg bij een grote wilg. We nemen de rechtse tak (buurtweg 64). We komen uit op het pleintje voor het kerkhof van Buizingen.

De stad Halle werkt aan de herwaardering van trage wegen. Zo worden trage wegen zichtbaarder door ze een naam en een naambordje te geven. Als eerste wijk kwam Buizingen aan de beurt. De meeste voetwegen, zeker de minder bekende, kregen op de gemeenteraad van 27/06/2023 een officiële naam, na advies van onze werkgroep, de Geschied- en Oudheidkundige Kring en de Cultuurraad. Ieder jaar probeert ze een ingenomen buurtweg te heropenen. Zo wordt nu buurtweg 64 (Halle) / 13 (Buizingen) tussen het kerkhofplein en Dorekensveld heropend als het "Boterhampad". De naam herinnert aan de oorspronkelijke bestemming van de voetweg: het aloude wegenkruispunt de Boterham in Essenbeek. We knippen een lintje en heffen het glas!

Neem de nieuwe voetweg "Boterhampad". Er staat een naambordje aan het begin. Het pad volgt de grens tussen twee akkers, aan de benedenkant van een klein talud. Na de akkers maakt hij een haakse bocht naar rechts en volgt een tuinafscheiding. We komen in de witte woonwijk op Dorekensveld bij nr. 17 uit. We gaan links en op het einde opnieuw links, de Eikenlaan in. Op het einde nemen we de Karel Nerinckxlaan naar rechts tot de rotonde aan de Vandenpeereboomstraat. Daar steken we links de pendelparking over en na enkele honderden meters komen we aan de Klarabrug via welke we naar het beginpunt terugkeren.